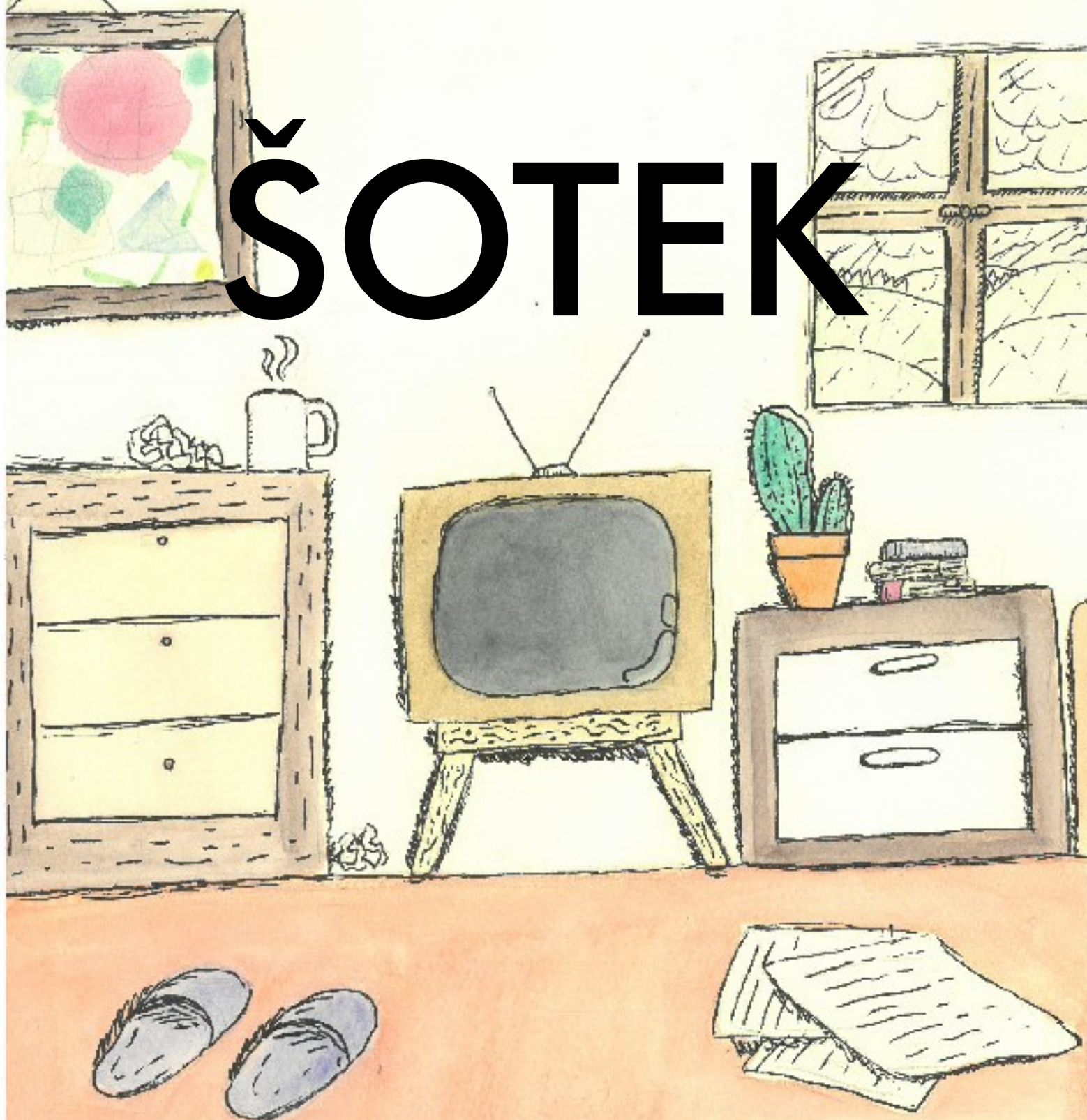

BŘEZEN 2023

ŠOTEK

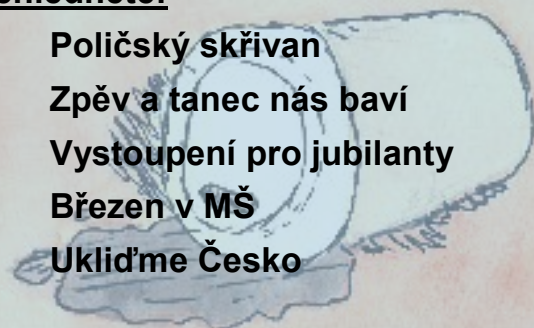

Uvnitř najdete:

MDŽ
Den učitelů
Festival vědy a techniky
Den vody
Cizokrajné ekosystémy

Nepřehlédněte:

Poličský skřivan
Zpěv a tanec nás baví
Vystoupení pro jubilanty
Březen v MŠ
Uklidme Česko

M

D

Ž

MDŽ

Mezinárodní den žen se slaví už spoustu let. Zajímá vás, kdy jej slavíme a jak vznikl?

Ačkoli se mezinárodní den žen (MDŽ) slaví každý rok, základní myšlenka tohoto svátku není dnes už tolik známá.

Pro některé muže je 8. březen dnem, kdy koupí květinu či čokoládu své přítelkyni, manželce či kolegyni, nebo jim alespoň popřejí, pokud vůbec.

Proč však v tento den obdarovávají své drahé polovičky, to už dnes ví jen málokdo z nich a nevědí to dokonce ani samy ženy...

Právě kvůli spojení s bývalým režimem přestali v současné době někteří tento den slavit, neboť se podle nich jedná pouze o uměle vytvořený komunistický svátek. Skutečnost je ale jiná. Počátky tohoto významného dne sahají hlouběji do historie, mnohem dále než u nás vůbec vešlo komunistické hnutí ve známost.

Mezinárodní den žen, připadající každoročně na 8. března, je mezinárodní svátek, v roce 1977 uznán Organizací spojených národů. V České republice je svátek od roku 2004 významným dnem. Vznikl jako nástroj hnutí za práva žen s cílem obrátit pozornost na otázky rovnoprávnosti, práv na reprodukci, násilí a bezpráví páchané na ženách. S podporou hnutí za volební právo žen se zrodil v americkém a evropském odborovém hnutí na počátku 20. století. Podle některých tvrzení datum připomíná protest konfekčních dělnic v New Yorku 8. března 1857, výzkum však ukazuje, že jde o smyšlenku vedenou snahou oddělit MDŽ od jeho socialistických kořenů.

Datum 8. března se ustálilo až po první světové válce, když roku 1917 na počátku únorové revoluce demonstrovaly ženy v Petrohradě pod heslem Chléb a mír (poslední neděle v únoru dle juliánského kalendáře, což odpovídá 8. březnu kalendáře gregoriánského). Prozatímní vláda poté přiznala ženám volební právo a svátek k tomuto datu zavedli po tzv. říjnové revoluci oficiálně V. I. Lenin a Aleksandra Kollontajová.

Svátek se rychle rozšířil. U nás byl svátek zpopularizován především KSČ, nesměly chybět rudé karafiáty. Po roce 1989 jeho popularita velmi opadla. V roce 2004 podepsal prezident Václav Klaus znovuzavedení MDŽ do kalendáře, a to jako významný den.

Mnozí tento svátek berou jako „komunistický“ a nijak jej neslaví, vy už ale po přečtení předchozích informací v tomto článku

víte, že jej komunisté nevymysleli. Přesto je v současnosti například svátek svatého Valentýna populárnější.

Heraus mit dem Frauenwahlrecht
FRAUEN-TAG
8. MÄRZ 1914
Sonntag den 8. März 1914 nachmittags 3 Uhr stattfindenden
9 öffentl. Frauen-Versammlungen

DEN UČITELŮ

V České republice patřil 28. březen vždy učitelům. Oslavoval jejich práci a poslání. Ne náhodou byl v roce 1955 stanoven na den narození Jana Ámose Komenského, učitele národů a zároveň patrona českého školství. V posledních letech se ale na

tento svátek často zapomíná. Částečně i z důvodu, že od roku 1994 z rozhodnutí Unesca je za Světový den učitelů považován 5. říjen, ale i proto, že ani jeden z těchto dnů není v našem státě zařazen mezi významné dny. Zmínka o tom, že se 28. března narodil Jan Ámos Komenský, už v kalendářích není 20 let. Přitom je to velká škoda, protože z jeho učení a systému školství je čerpáno dodnes. Byl to právě Komenský, který poprvé definoval pojem školní rok, prázdniny a školní týden.

Zasloužil se o to, aby ve třídách byli žáci stejného věku a stejné úrovně znalostí. Preferoval školu hrou, názornosti a aktivnosti, kdy si žáci měli mít možnost své teoretické

poznatky vyzkoušet v praxi. Zároveň kladl velký důraz na individualitu každého dítěte, ale i spolupráci rodičů a učitelů, kteří měli jít dětem příkladem. Jednoduše se zasloužil o vše, o co usilují i nejnovější trendy ve vzdělávání. Proto jsme se rozhodli si „učitele národů“ připomenout:

Jan Amos Komenský, latinsky Comenius, (28. března 1592 jihovýchodní Morava – 15. listopadu 1670 Amsterdam) byl poslední biskup Jednoty bratrské, český teolog, filosof, pedagog a spisovatel. Jan žil s rodiči v Uherském Brodě (pocházel z měšťanské rodiny). Po smrti rodičů a dvou ze čtyř sester (1604) se o něj starala jeho teta ve Strážnici.

Roku 1608 začal studovat na latinské škole (gymnáziu) v Přerově, odkud v roce 1611 odešel na vysokou školu do Herbornu. Roku 1613 Jan navštěvuje Amsterdam, v té době vysoce rozvinuté město Evropy. V roce 1616 byl vysvěcen na kazatele a následně odešel do Fulneku, kde působil jako rektor tamější školy a jako kazatel

Jednoty bratrské. Po porážce stavovského povstání (1621) byl nucen opustit Fulnek a skrývat se na různých místech v Čechách a na Moravě, protože odmítal konvertovat ke katolictví. Po roce ukrývání (roku 1622) mu na mor zemřela žena a jeho dvě děti, které zůstaly ve Fulneku. V roce 1624 začal Jan působit v Brandýse nad Orlicí, kde se seznámil se svou druhou ženou Marií Dorotou Cyrillovou.

V roce 1628 odešel do exilu do polského Lešna, které se stalo centrem bratrské víry. Zpočátku doufal, že se brzy vrátí zpět do vlasti, proto psal česky. Začal psát učebnice a připravoval plán na zlepšení organizace školství. V Lešně byl zvolen biskupem a písařem, brzy se stal i zástupcem rektora gymnázia, což vedlo k jeho zájmu o pedagogiku. Roku 1642 odešel přes Amsterdam do Švédska, kam byl pozván, aby vedl reformu tamního školství a napsal pro ni učebnice. V roce 1648 se společně s těžce nemocnou manželkou vrátil zpět do Lešna, kde působil jako biskup.

Když byl v roce 1648 uzavřen vestfálský mír a tím skončila třicetiletá válka, skončily též naděje českých exulantů na návrat do vlasti. Na pozvání svého přítele Louise De Geera se v roce 1656 uchýlil do Amsterdamu.

Zemřel po dlouhodobých zdravotních problémech 15. listopadu 1670. Pohřben je v kostelíku v Naardenu.

Matyáš Lochman, Sandra Schejbalová

S

L

A

V

Í

M

E

FESTIVAL VĚDY A TECHNIKY PARDUBICE

Ve dnech 16. - 17. 3. 2023 se ve výstavním centru IDEON Pardubice konalo krajského kola XV. ročníku soutěže Festival vědy a techniky pro děti a mládež v Pardubickém kraji, ve kterém naši školu po postupu z okresního kola reprezentovaly dva projekty. Team dívek ve složení Natálie Džbánková, Aneta Šplíchalová a Týna Sponnerová s projektem nazvaným „Velo a Nano – Co to vlastně je?“ a team chlapců ve složení Ondřej Pešek a Antonín Vimr s projektem „Pomníky, pamětní desky a kameny zmizelých na Prosečsku“.

Projekt děvčat vznikl pod vedením Mgr. Denisy Rychové a zaměřil se na nikotinové sáčky a e-cigarety, protože se s nimi setkává spousta dětí, jsou pro ně velmi lákavé a přitom mnohdy ani nevědí, jak jsou nebezpečné a škodlivé. Děvčata zajímalo, jak moc děti vědí, co to jsou nikotinové sáčky a e-cigarety a jestli je někdy zkusily nebo užívají.

Projekt kluků vznikl pod vedením Mgr. Zdeňka Peciny a jeho cílem bylo zmapování pomníků, pamětních desek a kamenů zmizelých obětem obou světových válek. Kluci se rozhodli prozkoumat Prosečsko, tedy obce Proseč, Česká Rybná, Miřetín, Budislav, Zderaz, Paseky a jejich místní části. Zajímalo je, jestli místní obyvatelé, jak dospělí tak děti, znají místa ve své obci, kde se tyto pamětní desky či pomníky nacházejí, zda vědí, co jsou tzv. kameny zmizelých a kde jsou umístěny.

Žádný z našich týmů se sice nezúčastní krátkodobé zahraniční studijní cesty, která byla odměnou pro nejlepší autory projektů v kategorii JUNIOR, ale všichni žáci odvedli velký kus práce a školu na soutěži reprezentovali perfektně!

Mgr. Magdalena Vašíková

DEN VODY

22. března se od roku 1993 po celém světě oslavuje Světový den vody. Vyhlásila ho Organizace spojených národů (OSN), aby připomínal důležitost vody pro celou naši planetu.

Proč slavíme Světový den vody?

Především je třeba si uvědomit, že voda už není neomezenou surovinou, ale že je třeba ji šetřit a recyklovat.

Recyklování vody představuje pro lidstvo zásadní výzvu: V roce 2050 by polovina lidstva mohla trpět nedostatkem vody.

Více než 80 % odpadních vod na světě se vrací do přírody, aniž by prošlo čištěním, přitom odpadní vody by se daly brát ne jako odpad, ale jako zdroj.

Proto je už nyní nutné začít hledat technologická řešení, která práci s vodou zefektivní a sníží její spotřebu jak v domácnostech, tak při výrobě zboží.

Nedostatek kvalitních zdrojů vody patří mezi nejzávažnější globální problémy. I přes veškerou snahu mnoha organizací a sdružení nemá v současnosti více než miliarda lidí po celém světě přístup k nezávadné pitné vodě. Vzhledem k výrazným klimatickým změnám se dá předpokládat, že nedostatek zdrojů vody se v blízké budoucnosti stane tématem i pro ty části světa, kde doposud panovalo vodní bohatství.

Cílem oslav je zviditelnování nejrůznějších témat souvisejících s vodou a upozorňování na problémy týkající se znečišťování vodních zdrojů, klimatické změny, špatného přístupu k vodě, potravinové bezpečnosti apod. Pro každý rok je vyhlášováno jedno konkrétní téma, kterému se zejména věnují osvětové akce spojené se Světovým dnem vody.

Co pro nás voda znamená?

Když se řekne slovo VODA, každý z nás si může představit něco trochu jiného.

Při příležitosti Světového dne vody oslavujeme všechny způsoby, kterými voda prospívá našim životům, a přemýšlíme o tom, jak ji můžeme chránit pro všechny a všude. Uvědomujeme si, na co vše vodu potřebujeme a co bychom s ní ztratili. Světový den vody nám připomíná, jak moc je tato surovina cenná.

Víte, že v České republice vyrábí jeden malý pivovar pivo z recyklované odpadní vody? Pivo se nazývá Erko. Je jasné, že jenom samotní pivaři a pivovarníci zdroje vody nezachrání, ale je to způsob, jak bojovat proti plýtvání: abychom uvařili jeden litr piva, je totiž zapotřebí čtyři až pět litrů vody. A tak každá ušetřená kapka - ať už piva nebo vody - bude dobrá.

Simona Marková

V

O

D

A

L

E

T

E

M

EKOLOGIE LETEM SVĚTEM

Dne 29. března se konal projektový den Ekologie letem světem na téma Cizokrajné ekosystémy. Každá třída si vybrala jedno z témat a připravila na něj prezentaci, výzdobu a aktivity.

1. Tropický deštný prales/les - 7. A
2. Savany - 6. A
3. Stepí - 8. A
4. Pouště a polopouště - 8. B
5. Moře a oceány - 6. B
6. Polární oblasti, tundra - 9. A
7. Monzunové lesy (střídavě vlhké) - 9. B
8. Význam ZOO v ČR v chovu cizokrajných zvířat - 7. B

Ve všech třídách jsme ocenili pečlivou přípravu, kreativní výzdobu a různorodé formy aktivit. Dozvěděli jsme se mnoho nového a rozhodně jsme se nenudili!

Michaela Kynclová, Lucie Zvolánková

CIZOKRAJNÉ EKOSYSTÉMY

S

V

Ě

T

E

M

ZPĚV A TANEC NÁS BAVÍ

V úterý 14. března se v Poličce konalo oblastní kolo pěvecké soutěže Poličský Skřivánek. Soutěžilo se v těchto kategoriích:

1. kategorie – 1.tř. – sólo, duo, trio
2. kategorie – 2. – 3.tř. – sólo, duo, trio
3. kategorie – 4. – 5.tř. – sólo, duo, trio
4. kategorie – 6. – 7.tř. (+ odpovídající ročník Gy) – sólo, duo, trio
5. kategorie – 8. – 9.tř. (+ odpovídající ročník Gy) – sólo, duo, trio
6. kategorie – střední školy

Také z naší školy se několik zpěváků této soutěže zúčastnilo. Máme velkou radost, že jsme i zde zaznamenali další hudební úspěchy.

V nulté kategorii (předškolní a první třída) se na krásném druhém místě umístil Míša Skála a zlato si odnesla Kája Pešková.

V kategorii první (druhá a třetí třída) obsadila krásnou druhou příčku Evička Boháčová.

V druhé kategorii (čtvrtá a pátá třída) s přehledem vyhrála Kačka Šplíchalová a hned za ní na druhém místě zazářila Justýnka Řebíčková.

Děkujeme p. Kristýně Řebíčkové za klavírní doprovod a p.uč. Smě-

lé a p.uč. Tomáškové za důkladnou přípravu zpěváků na tuto soutěž.

VYSTOUPENÍ PRO JUBILANTY

V sobotu 1. dubna 2023 se v prosečské sokolovně konalo setkání seniorů - jubilantů 2023. Sbor Červánek a soubor Prosečský dřeváček byly pozvány, aby zde vystoupily. Pěvecký sbor druhého stupně Červánek předvedl své pásmo hned v úvodu setkání. Zazpíval písně lidové i umělé, nejen české, ale také jednu píseň ukrajinskou. Písně byly obohaceny instrumentálním doprovodem klavíru, houslí, flétny a kytary.

Červánek tak hned na začátku navodil příjemnou atmosféru.

Následovalo vystoupení folklórního souboru Prosečský dřeváček, který si pro diváky připravil pásmo řemeslných písní a tanců. Soubor zaujal nejen zpěvem a tancem, ale i hudebním doprovodem na klavír, housle a akordeon.

Celý program zajištěný dětmi ze ZŠ se povedl a všem se moc líbil, což bylo znát na mohutném potlesku, kterého se nám dostalo po skončení vystoupení.

Velké díky patří všem, kteří se na nácviku podíleli, ať už vyučujícím nebo hudebnímu doprovodu, ale samozřejmě v neposlední řadě samotným vystupujícím. Také děkujeme Městu Proseč za pozvání a těšíme se napříště.

zpěváčci a tanečníci

BŘEZEN V MŠ

MASOPUSTNÍ PRŮVOD

Masopustní průvod se konal ve čtvrtek 16. 2. 2023.

Průvod jsme začali na Městském úřadu v Proseči u pana starosty, kde jsme požádali dle tradice o povolení k průvodu. Potom jsme navštívili základní školu, městskou knihovnu i pečovatelský dům. Věříme, že jsme všechny navštívené i ostatní pobavili a rozveselili.

Vězte, že jsme si užili krásných čtrnáct dní masopustního veselí, kdy jsme poznávali masopustní tradice, vyráběli masopustní masky, smažili jsme koblížky i řízky a ještě spoustu dalšího.

JARNÍ PRÁZDNINY

Během jarních prázdnin se v naší školce rozhodně nezahálelo. Kromě toho, že jsme celý týden zajišťovali provoz pro děti, které byly na jarní prázdniny přihlášeny, tak se také malovalo. A to hned ve dvou třídách! Bylo to náročné, ale odměnou nám jsou nejen nově vymalované třídy, ale i nově vytvořené koutky na hraní, ze kterých měly velkou radost hlavně děti.

CVIČENÍ VE SPORTOVNÍ HALE

Během zimních měsíců jsme několikrát navštívili sportovní halu. Společně jsme se pořádně vyběhali, hráli jsme míčové a sportovní hry. Cvičili jsme se sportovním náčiním a moc nás bavily opičí dráhy. Ve dnech, kdy nám počasí mnoho nepřálo, jsme velmi ocenili tuto možnost, která pro nás byla také příjemným zpestřením.

MOTÝLCI V KNIHOVNĚ

Máme rádi knihy! A protože naším dalším tématem jsou právě knihy, tak jsme se hned po jarních prázdninách s Motýlky vypravili do městské knihovny. Tady jsme si rádi vyslechli krásný a poučný příběh o kukačce, který nám paní knihovnice přečetla z knihy: Baobaba a jiné příběhy. Z knihovny jsme si samozřejmě přinesli i krásné knihy, které si s dětmi budeme číst. Paní Rejentové děkujeme za hezký výběr pohádky a těšíme se na další vyprávění. Ostatní třídy se do knihovny teprve chystají a věříme, že budou nadšené stejně, jako teď Motýlci.

DĚTI NÁS BAVÍ...

Děti nás oslovují různě, ale jedna holčička ze Včeličkové třídy se rozhodla oslovovat paní učitelky: *“Paní Fčelko”*

Chlapeček u oběda: *“Já jsem si pomočil rukáv.”*

Děti poznávají hudební nástroje a paní učitelka se ptá: *“Co je to za hudební nástroj?”* A holčička hbitě odpoví: *“Vidle.”* (bylo to violoncello)

Chlapeček v koupelně naléhavě volá paní učitelku: *“Paní učitelko, pomůžeš mi plosím nalounat pind’oulka? Já ho mám plílepenýho.”*

Š

K

O

L

A

NEPŘEHLÉDNĚTE:

www.UklidmeCesko.cz

IMAPRO

...více než obchod

Tisk březnového čísla ŠOTKA finančně zajistila společnost IMAPRO s.r.o., která ve svém kamenném obchodě v Proseči nabízí široký sortiment zboží pro dům a zahradu. Za tuto podporu společnosti IMAPRO s.r.o. velmi děkujeme!